

Remissvar

Remiss om Europeiska kommissionens förslag COM(2015) 614/2 till meddelande om cirkulär ekonom

Diarienummer: M2015/04155/Mm

Från Svenska EnergiAskor
Till Miljödepartementet

Svenska EnergiAskor AB är ett branschorgan som arbetar för miljöriktig hantering av askor från energiproduktion. Målet är ett hållbart energisystem där askorna i så stor utsträckning som möjligt återanvänds och ingår i kretsloppet.

Energiaskor är ett restmaterial från förbränning av fasta bränslen för framställning av energi som värme, ånga och el. Askorna kan nyttjas till exempel genom att återföras till skogen eller ersätta naturmaterial vid byggande av vägar och hamnar. De miljöskadliga askorna ska tas ur kretsloppet på bästa möjliga sätt.

Slutsatser:**Svenska EnergiAskor anser att**

- Svenska EnergiAskor välkomnar Kommissionens initiativ till cirkulär ekonomi, där värdet på produkter, material och resurser behålls i ekonomin så länge som möjligt och uppkomsten av avfall minimeras.
- Efterlevnad av EU:s avfallsdirektiv (ramdirektivet för avfall, förpackningsdirektivet, deponidirektivet, ELV-direktivet, WEEE-direktivet och batteridirektivet) bör vara Europeiska kommissionen främsta prioritering.
- En ökad utsortering av metaller och aluminium är önskvärt.
- Skärpningar av Deponidirektivet i linje med den svenska lagstiftningen vad avser förbud mot att deponera återvinningsbart avfall och organiskt avfall är önskvärt.
- Att större fokus läggs på förebyggande av avfall är önskvärt.
- Svenska EnergiAskor vill understryka vikten av regelverk för att undvika ovälkomna material och ämnen i produkter.
- Svenska EnergiAskor motsätter sig skrivningar i Kommissionens handlingsplan som likställer förbränning med deponering. Deponering av avfall ska i möjligaste mån undvikas. Men i det fall ett återvinningsbart material innebär

skada på miljö eller hälsa om det återvinns är det ur miljö- och hälsosynpunkt vettigare att förbränna och energiutvinna.

- Avfallet askor används idag på deponier som byggmaterial och stabiliserande material. Askorna bör ses som ett möjligt byggmaterial även utanför deponi, i de fall de inte utgör risk för hälsa eller miljö.

Bakgrund

- Energiproducenternas mål är att energiaskorna - ur ett miljö- och resursperspektiv - ska nyttiggöras i samhället. I dag gör askorna stor nytta som täckningsmaterial på deponierna. Deponierna är snart sluttäckta vilket ger att nya alternativ måste förverkligas om inte askorna ska läggas på deponi. Det innebär att stora mängder av de 60-68 % av askorna, som i dag används som täckningsmaterial, riskerar att deponeras inom överskådlig tid.
- Askorna från avfallsförbränning är mer komplicerade än övriga askor. Bottenaskan kan användas utanför deponi men förhindras i många fall av miljömyndigheterna bl a beroende på en oklar, komplicerad och omständlig myndighetsprövning eller av att alternativa användningsområden för närvarande i många fall saknas i tillräcklig omfattning.
- Avfallsflygaskan, den aska som i dag deponeras i vissa fall, är den mest komplicerade askan och kräver särskild behandling i form av rening, deponering med tillstånd för farligt avfall eller används för att neutralisera svavelsyra vid anläggning i Norge.

Om samhället inte vill att restmaterialet aska ska användas utanför deponi kan samhället svårligen sätta begränsningar för mängden restmaterial som läggs på deponi.

Askor som klassificeras som farligt avfall och/eller inte klarar lakningskriterierna för deponier för icke farligt avfall eller av tillståndsmyndighet förhindras att användas utanför deponi bör i normalfallet deponeras och undandras kretsloppet och en säker deponering bör stimuleras av samhället.

OM skrivningar i deponidirektivet tillkommer som begränsar möjligheterna att deponera aska från avfallsförbränning krävs att myndigheterna aktivt bidrar till att stimulera ökad återvinning av askor utanför deponi.

Olika typer av askor

Askor från förbränning kan grovt delas in i olika typer efter vilka bränslen som används;

- Biobränsleaskor. Askor från rena biobränslen; trä, torv och olika typer av energigrödor.

- Samförbränningsaskor. Askor från samtidig förbränning av rena biobränslen och olika typer av avfallsklassade bränslen, t ex returträ och papper, trä och plast (PTP).

- Avfallsförbränningsaskor. Askor från förbränning av hushålls- och industriavfall.

Mängden kolaskor är liten i Sverige och förväntas minska ytterligare.

Beroende på pannkonstruktion och typ av rökgasrening delas aska från en anläggning in i t ex bottenaska/slagg, flygaska, rökgasreningsprodukt etc.

För närvarande pågår eller planeras sluttäckning vid ett stort antal deponier och behovet av sluttäckningsmaterial är stort, visar en undersökning från Tyréns beställd av Svenska EnergiAskor, se bilaga. Resultatet av kartläggningen tyder på att sluttäckningen av huvuddelen av de avslutade deponierna och deponidelarna kommer att vara slutförd om drygt 20 år. Därefter kommer troligen deponierna alltmer att sluttäckas löpande i takt med att de fylls upp. Mot bakgrund av att mängden avfall som deponeras har minskat kraftigt, efter förbuden att deponera organiskt och brännbart avfall, kommer behovet av sluttäckningsmassor då att vara en bråkdel mot nuvarande behov. Sannolikt råder alltså för närvarande en efterfråge-peak för sluttäckningsmassor.

Energibranschen och andra askproducenter arbetar aktivt för att finna metoder för ökad återvinning av metaller och andra nyttigheter från askorna. Branschen har lagt ner stora summor pengar i forskning och utveckling, för att möta miljökrav, utveckla analysmetoder och möta olika tekniska krav.

All användning av askor ska baseras på väl underbyggd fakta. Det finns en lång rad forskningsrapporter inom detta område från de senaste 30 åren. Bara inom Askprogrammets ram har ca 130 forskningsrapporter tagits fram angående riskanalyser, miljöbedömningar och kvalitetskontroller. Askprogrammet är Värmeforsks program för Miljöriktig användning av askor. De tekniska förutsättningarna och de miljömässiga möjligheterna och begränsningarna har analyserats. Det finns bra tekniska underlag och miljödata som motiverar användning av askor utanför deponier och egna industriområden.

Men idag används bara en liten del av askorna utanför deponi. Det är oerhört svårt att leva upp till miljökrav, skapa förtroende hos miljömyndigheter och i samhället.

Monica Lövström
VD Svenska EnergiAskor